No. 2287 Zaterdag 12 November 1927. 44ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Het goed recht van het Bijzonder Onderwijs.

Het moest eigenlijk niet noodig zijn hierover nog langer te disputeeren. Het is iets zoo vanzelf sprekend, dat alleen door bepaalde vooroordeelen verblinde geesten aan dit goed recht kunnen twijfelen.

Met het oog echter op het feit, dat ook hier te Curaçao de gelijkstelling van het Bijzonder met het Openbaar Onderwijs in niet al te verre toekomst staat doorgevoerd te worden, al moge dan mr. Brantjes nog zoo pertinent verklaren, dat de „betrokken kringen" er niet op gesteld zijn, kan het zijn nut hebben de gronden van dat goed recht nog eens nader uiteen te zetten.

Want ook hier ontbreekt het niet aan personen, die hoezeer zij zelf op hun rechten staan, dat goed recht aan het Bijzonder Onderwijs misgunnen; — en die, hoewel overigens maar matige bewonderaars van het Bestuur-Brantjes, ja, eer het tegendeel van bewonderaars, het toch met 'n zekere „Schadenfreude" aanzien, dat mr. Brantjes zich zoo kant tegen de gelijkstelling.

Van dezen geldt ook wat De Surinamer schreef: „Zij die zelf hemel en aarde zouden bewegen, wanneer aan hun salaris werd geraakt, misgunnen het Bijzonder Onderwijs het geld, dat aan hetzelve wettelijk en eerlijk toekomt."

Na de zoo goed als algemeene bestrijding van het Bestuur van mr. Brantjes, is de koersverandering die zich, nu 't hier feitelijk om een zuiver katholiek belang gaat, in sommiger opvattingen begint te openbaren, alles behalve sympathiek.

Om het goed recht van het Bijzonder Onderwijs in 't heldere daglicht te stellen, kunnen wij niet beter doen dan nog eens te citeeren, wat de vader der gelijkstelling, de liberale Minister-President, Mr. Cort van der Linden daaromtrent zegt.

Beter en grondiger en solieder verdediging is nauwelijks denkbaar.

Dit citaat, dat wij ontleenen aan De Surinamer zal aan allen, voor- en tegenstanders leeren:

1e. het bestaansrecht van het Bijzonder Onderwijs;

2e. het groote, doorslaande bewijs voor dit recht — „De opvoeding der kinderen is in de eerste plaats de taak der Ouders".

3e. het goed recht op bekostiging van het Openbaar en Bijzonder Onwijs op voet van gelijkheid van Overheidswege;

4e. dat de gelijkstelling niet op *specifiek Nederlandsche toestanden* is gebaseerd, maar op het *natuurrecht*, waaruit volgt, dat de voorstanders van het Bijzonder Onderwijs alhier evenveel recht hebben op de gelijkstelling als die in Nederland, juist omdat zij gegrond is op een *natuurrecht;* hetwelk geldend is voor alle plaatsen en alle tijden.

Verder kunnen zij uit dit citaat nog te weten komen de *onrechtvaardigheid*, welke de Staat tientallen van jaren heeft gepleegd tegenover de voorstanders van het Bijzonder Onderwijs, door hen te dwingen belasting te betalen „tot instandhouding van een Onderwijs, voor hen onbruikbaar."

Dat allerbelangrijkst citaat is genomen uit de Memorie van Antwoord van 1 September 1916, waarvan Dr. Cassianus Hentsen in zijn „De politieke geschiedenis van het lager Onderwijs in Nederland" zegt, dat zij is „een der merkwaardigste stukken, welke ooit van een Kabinet in Nederland uitgingen."

De Minister schreef:

„Verschillende bezwaren tegen de voorgestelde regeling vinden hun grond in eene, naar de meening van ondergeteekende, onjuiste tegenstelling van openbaar en bijzonder onderwijs. *De opvoeding der kinderen is de taak der ouders.* Het is een *beginsel* dat *weinig tegenspraak vindt* en in ons *Burgerlijk Wetboek uitdrukkelijk wordt bevestigd.* De Staat kan derhalve regelend en aanvullend optreden, niet echter de taak der ouders overnemen. Zelfs bij gebreke van ouders treedt de voogd, niet de Staat op. De Overheid, het onderwijs ter hand nemend, *verschaft den ouders bijstand* om *hun eigen taak* te vervullen, zooals 's lands belang dit eischt Door leerplicht, door waarborgen van deugdelijkheid, wordt die taak ten deele bepaald, niet echter op zijde geschoven.

„Tegen openbaar onderwijs, onderwijs van Overheidswege, bestaat dus op zich zelf geen bezwaar. Het bezwaar ontstaat indien het Overheidsonderwijs strijdt met de vrijheid der ouders om hun taak naar de inspraak van hun geweten te vervullen. De strijd hier te lande gevoerd is in het wezen der zaak niet een strijd tusschen openbaar en bijzonder onderwijs, maar tusschen neutraal en confessioneel onderwijs. In een land met zoo uiteenloopende geestesrichting als het onze, kan het Overheidsonderwijs niet anders zijn dan neutraal. De Overheid is in godsdienstzaken geen partij. De vraag kan voorbij worden gegaan of de neutraliteit op de spits gedreven, niet verder reikt dan het noodzakelijke en nuttige.

„Derhalve neutraal Overheidsonderwijs. *Voor een groot deel der natie is dit onderwijs echter niet overeen te brengen met de taak der ouders zooals godsdienst en geweten die voorschrijven. Men heeft dan ook erkend, dat de vrijheid der ouders om het onderwijs voor hun kinderen zelven te bepalen, zonder gewetensdwang onaantastbaar is.* Doch men verleende die vrijheid, beperkt door Staatstoezicht, en *dwong* anderzijds de *ouders* als belastingbetalende burgers *tot instandhouding van een onderwijs voor hen onbruikbaar*, maar voor een ander deel der natie geheel bevredigend. De Overheid zeide: gij zijt vrij, maar gij bekostigt uw eigen onderwijs en tevens dat van uw medeburgers, *Deze ongelijke verdeeling* van lasten wordt gevoeld als eene *onrechtvaardigheid. Zij die strijd voeren voor het openbaar onderwijs* omdat het beter is in hunne oogen dan het bijzonder, *vergeten dat zij een strijd, die alleen, met behoud van ieders vrijheid, beslist kan worden door geestelijke wapenen, willen beslechten door Staatsdwang.*

„Het is duidelijk dat subsidieering van het bijzonder onderwijs geen vrede kan brengen.

„Subsidieering kan de onrechtvaardigheid verminderen, niet opheffen. Door subsidieering toe te laten heeft men het beginsel prijs gegeven. Men geeft daardoor aanleiding tot dit dilemma: óf er is geen onrechtvaardigheid in de vrijheid der school zonder meer: op welken grond geeft gij dan ondersteuning uit de openbare kas: óf die onrechtvaardigheid is er wel: waarom zijt gij dan slechts ten deele rechtvaardig? Alleen algeheele financieele gelijkstelling is logisch en alleen zij kan vrede brengen."

Deze beginselverklaring, waarbij de Minister zich feitelijk nagenoeg op het standpunt, dat de Christelijke partijen steeds hadden ingenomen, plaatste, eert voorzeker den man, van wien zij kwam. Zij wint echter nog in voornaamheid en beteekenis, als men weet, dat Mr. Cort v. d. Linden nog 9 Mei 1912 een nota onderteekende tegen de wijziging van het Onderwijs artikel (art. 192) in den geest der rechterzijde.

Van waar nu die principieele verandering? De Minister had *door eerlijke* en *onbevangen studie* ingezien, dat hij juist krachtens zijn *vrijzinnige* beginselen aan het Bijzonder Onderwijs recht moest laten wedervaren.

Prof. Struycken schreef in „Van onzen Tijd" naar aanleiding van deze beginselverandering van den Minister het volgende, waardoor hij, gelijk Dr. Cassianus Hentsen aanteekent, toonde een goeden kijk op 's Ministers nieuw inzicht te hebben:

„Onze Eerste Minister heeft zich laten overtuigen; hij heeft begrepen, dat de principieele gelijkstelling van bijzonder en openbaar onderwijs een noodzakelijke gevolgtrekking is van de ware vrijzinnige gedachten: de gelijkheid van de burgers voor de wet, het staatsrechtelijk indifferentisme voor godsdienstige verschillen, eerbied voor de vrije ontwikkeling van de zedelijke en sociale krachten van het volk, — uit die vrijzinnige beginselen vloeit het goede recht van het bijzonder onderwijs noodwendig voort. Dit heeft de Minister begrepen, en daarom heeft hij niet geschuwd te breken met zijn eigen onmiddelijk verleden, en wie onder de linkerzijde hem daarin niet wil volgen, als onvrijzinnig te brandmerken."

Onze vrijzinnige palstaanders, die prat gaan op hun vrijzinnigheid en zoo gaarne met hun vrijzinnige beginselen geuren, mogen zich dit laatste voor gezegd houden!"

Samenwerking.

Of een vruchtbare samenwerking tusschen Bestuur en Kolonialen Raad in de gegeven omstandigheden nog wel mogelijk zal zijn? — laten wij 't hopen.

Want anders zal 't laatste erger zijn dan 't eerste. Speciaal nu er zulke groote belangen op het spel staan en alleen met 'n uiterste krachtsinspanning de achterstand die er op velerlei gebied bestaat, kan worden ingehaald, is deze samenwerking allerdringendst noodzakelijk.

Zonder een loyale en vertrouwvolle samenwerking tusschen Bestuur en Raad zal de militaire politie, die naar verluidt, staat doorgevoerd te worden, moeilijk aan haar doel kunnen beantwoorden; zullen vele werken van uiterste urgentie maar steeds op de lange baan geschoven worden, zeer ten nadeele van de economische ontwikkeling onzer kolonie.

Of men zal telkens zijn toevlucht moeten nemen tot het „Koninklijke Besluiten-systeem", waartegen pas de Koloniale Staten van Suriname zoo krachtig geprotesteerd hebben.

In het K. W. van 6 Oct. j. l. lezen we daaromtrent:

„Onder dit bestuur is het herhaaldelijk voorgekomen, dat, zoodra een aan de Koloniale Staten aangeboden verordening, al of niet van ingrijpende strekking, in strijd met 's bestuurs inzicht gewijzigd wordt, de betrekkelijke regeling bij Koninklijk besluit in werking wordt gebracht.

Algemeen wenschte men nu op te komen tegen een dergelijken gang van zaken.

Erkennende het goed recht van het opperbestuur om, bij verschil van meening tusschen gouverneur en staten, zelf de regeling ter hand te nemen, het gebruik, dat thans van het desbetreffende artikel in het regeeringsreglement wordt gemaakt, is naar de meening van de meerderheid der leden, die aan dit vooronderzoek deelnemen, in lijnrechten strijd met het beginsel van de instelling van een vertegenwoordigend lichaam in dit gebiedsdeel.

Schreef de gouverneur eenmaal „geen willoos agent te willen zijn van het departement van koloniën", alle leden hier aan het woord achten de Koloniale Staten evenmin geroepen tot het sanctionneeren van regelingen, op boven aangegeven wijze door bestuur en opperbestuur ingevoerd.

Zou in deze een ander standpunt ingenomen moeten worden, het ware beter een streep te halen door het regeeringsreglement; dan zou men ingevolge de eigen woorden van den gouverneur „het voordeel genieten, dat men zich niet meer behoeft te beklagen over koloniale autoriteiten" (koloniale staten) die zich het recht aanmatigen om een eigen „inzicht te bezitten en dan zou er geen vrees meer behoeven te bestaan voor verschil van meening, met de daaruit voortspruitende wrijving en onaangenaamheden."

Bedoelde leden wenschen zoo nadrukkelijk mogelijk te doen uitkomen, dat zij zich verzetten tegen elken dwang om, bij de beoordeeling van maatregelen in het belang van land en volk, de zaken te zien door den bril van Bestuur en Opperbestuur.

Zij hebben daarom overwegend bezwaar door goedkeuring van dit ontwerp (houdende een nieuwe regeling van de districtsgrenzen en van het districtsbestuur) mede de verantwoordelijkheid te aanvaarden van een bestuursdaad, die door hen wordt afgekeurd, als strijdig met de belangen die zij geroepen zijn te behartigen. Zij stellen zich voor dit standpunt te blijven handhaven ten aanzien van alle wijzigingen van verordeningen, noodzakelijk geworden door het Koninklijk Besluit, regelende de verdeeling van Suriname in district en het distritsbestuur.

Ee overige leden, hoewel ten aanzien van voorafgaande gevallen het gevolgd „Koninklijk-besluitensysteem" niet goedkeurend, kunnen zich in casu niet stellen op dit door de hiervoren bedoelde leden ingenomen standpunt. Zij meenen, dat bij verschil van inzicht tusschen gouverneur en Staten als het onderhavige een hoogere instantie niet gemist kan worden en, nu de Kroon in deze een beslissende uitspraak heeft gedaan, de Staten zich daaraan dienen te onderwerpen. *Zij betreuren het dat nog niet is tot stand gekomen de herziening van het regeeringsreglement, waardoor bedoelde instantie zou komen te berusten bij de Staten Generaal in Nederland.*" (Curs. A. d. C.)

Op deze wijze wordt het recht, en speciaal het budget-recht van den Kol. Raad geheel illusoir.

Als er een punt van algemeen belang is, dat op het door den Minister van Koloniën opgemaakt urgentieprogam wel op de eerste plaats had mogen komen te staan, en waarvan de geest al de andere punten en geheel het bestuur doordringen moet, dan is het dit: „Er moet door het Bestuur naar gestreefd worden, met alle macht, om het volle vertrouwen van den Kol. Raad te winnen, en zich daardoor tevens van zijn volle en loyale samenwerking te verzekeren."

Het algemeen belang kan er niet anders dan wel bij varen. Daarom als dit bereikt wordt, zal de bestuursmachine als gesmeerd loopen; zoo niet, dan zal zij steeds blijven stokken en stooten, en Curaçao ondervindt er het nadeel van.

Naar aanleiding van de conferentie van den wnd. Gouverneur met den Kol. Raad in Juni l. l. sprak „La Union" de hoop uit dat op deze wijze een nieuw tijdperk van vruchtbare samenwerking ten nutte van Curaçao tusschen Bestuur en K. R. geopend moge zijn.

Het K. W. stemt in beginsel met deze beschouwing in en teekent er verder bij aan:

Wij hebben meermalen doen uitkomen, dat wij persoonlijke aanraking tusschen gouverneur en raad aan een goeden gang van zaken meer bevorderlijk achten, dan een vertegenwoordiging van het bestuur bij den K. R. door ambtenaren, die wel „gemachtigd" zijn maar weinig „machtig" en op critieke oogenblikken met hun mond vol tanden staan. Alleen — wij zouden willen dat dit overleg wettelijk verplicht was, al behoeft dit niet te zijn op dezelfde wijze, als in de tijden toen de gouverneur voorzitter van den raad was. Aan de hoogheid van het ambt van den gouverneur kan dit slechts ten goede komen."

BERICHTEN

MISSIE-NIEUWS.

Welkom!

Wij wenschen van harte welkom aan deEerw. Moeder Cherubinaen de Eerw. Zusters Barbara en Arnolda, voor het Hospitaal St. Elisabeth, en de Eerw. Zuster M. Thérèse, voor het pensionaat Welgelegen, die Dinsdagmiddag per S.S. *„Breda"* hier zijn gearriveerd Het S.S. *„Breda"* heeft bijna de geheele reis met zeer zwaar weer te kampen gehad.

Eveneens aan de twee nieuwe missionarissen, de Weleerw. Paters PIUS PAANAKKER en HENRICUS PENNINX en de Eerw. Fraters SIGISMOND, GUSTAAF, FRANCISCUS en BENEDICTUS, die Donderdagmorgen per S.S. *„van Renselaer"* zijn gearriveerd.

Gouden Professie-feest.

Vrijdag a. s. hopen de twee Eerw. Zusters ALEXANDRINA en GAUDENTIA haar gouden Professiefeest te vieren.

Vijftig jaren doorgebracht in den dienst van God en de bevordering van Gods glorie door de opvoeding der jeugd, - wat 'n schat van verdiensten, wat 'n heerlijke kroon van offervol leven!

Soeur ALEXANDRINA (in de wereld mej. Maria Cornelia Lomans) werd geboren te Amsterdam op 14 Mei 1855. 8 Sept. 1875 nam zij het kloosterkleed aan bij de Zusters van Roozendaal, en 18 Nov. 1877 deed zij haar H. Professie. Gedurende 21 jaren was zij werkzaam bij het R. K. Onderwijs te Delft, en sinds 15 Febr. 1899 op Curaçao, achtereenvolgens te Welgelegen, Pietermaai en in het St. Martinusgesticht. Tot nu toe maakt zij zich, als een kranige en pittige meesteres, verdienstelijk in het studiehuis te Welgelegen, door de opleiding van de Inlandsche kweekelingen.

Zuster MARIA GAUDENTIA (in de wereld mej. Cornelia Antonia van Kampen), werd geboren te Rumpt (Gelderland) op 25 Juni 1859. Op 14 Nov. 1875 werd zij gekleed in het klooster der Zusters te Roosendaal, waar zij na 2 jaar de H. Professie deed, op 18 Nov. 1877.

Ruim 41 jaar is Zr. GAUDENTIA op Curaçao werkzaam geweest (sinds 7 Sept. 1886) aan het onderwijs der jeugd op de buitenstaties te Curaçao en op Bonaire.

Thans geniet Zr. GAUDENTIA op Welgelegen een welverdiende rust.

Onze harteliikste gelukwenschen aan de beide gouden jubilaressen, wier schoon en edel en verdienstvol werk zeker door duizenden met dankbaarheid zal worden herdacht.

Moge de Goede God, voor Wien zij gedurende geheel haar leven gearbeid, geleden en gestreden hebben, hier haar troost zijn gedurende nog vele jaren, en eenmaal haar overgroot loon.

Plechtige prijsuitdeeling Welgelegen.

Dinsdag 15 November zal in het pensionaat *Welgelegen*, de plechtige jaarlijksche prijsuitdeeling plaats hebben. Het program der plechtigheid biedt een keur van zang- en muzieknummers en tooneelstukjes. Gedurende de dagen, 13, 14 en 15 Nov. van 9 a. m. tot half 5 p. v. is de tentoonstelling van handwerken geopend.

Onzen beleefden dank voor de vriendelijke uitnoodiging.

Inspectie-reis.

Zondag a. s. zal de Eerw. Frater Radulphus, wnd. inspecteur van het Onderwijs en bisschoppelijk inspecteur van het R. K. Onderwijs, per S. S. „Lara" via Porto rico naar de Bovenwindsche eilanden vertrekken ter inspectie van de scholen en om enkele examens af te nemen.

Voorspoedige reis!

Salarisherziening.

De wnd. Gouverneur heeft een commissie benoemd, bestaande uit leden van den Kolonialen Raad en ambtenaren, ten einde voorstellen voor een salarisherziening te ontwerpen.

Verbinding Curaçao-Bonaire.

Er wordt ernstig geklaagd over de slechte verbinding in den laatsten tijd tusschen Curaçao en Bonaire.

Reeds drie weken op rij is 't gebeurd dat de gouvernementsschoener *Ligia* de wekelijksche reis naar Bonaire heeft achter gelaten, zeer ten ongerieve van de bevolking aldaar, en speciaal van de kooplieden. Want de bijlanders die geregeld op en neer varen, bemoeien zich zoo goed als niet om mail en vracht, en naar het schijnt, ontbreekt 't van de zijde van het gouvernement en speciaal van de Posterijen ook aan de noodige zorg en activiteit.

Het staat den agent van de *„Ligia"* toch maar niet vrij, om naar willekeur de reis naar Bonaire uit te schakelen.

Wanneer het dus in opdracht van het gouvernement geschiedt, heeft dit ook te zorgen voor een andere verbinding.

Wij hopen dat het Gouvernement zijn aandacht hieraan zal schenken.

Dank.

In dank ontvangen van de firma S. E. L. MADURO & SONS, een kalender voor 1928, van de *West-India Oil Co.*

Verbinding Curaçao-Aruba.

Reeds meermalen is er over geschreven dat de wekelijksche reis van de *„Ligia"* naar Aruba te weinig is voor het drukke passagiers-verkeer, dat er thans tusschen Curaçao en Aruba plaats heeft.

Het Agentschap van de K. N. S. M. maakt bekend, dat bij voldoend aantal passagiers, de kleine schepen dier maatschappij, die zonder gevaar de haven van Aruba kunnen binnenloopen, Aruba zullen aandoen.

De grootere, die de haven niet kunnen binnenkomen, moeten eerst doorvaren naar Pto Colombia, om na aldaar gelost te hebben, naar Aruba terug te keeren met de passagiers, hetgeen de reis natuurlijk zeer lang en kostbaar maakt.

Laten wij hopen, dat spoedig de haven van Aruba zoo in orde zal gemaakt worden, dat ook de grootere schepen er zonder gevaar kunnen binnenkomen.

Fire Fighting Apparatus Put to Severe Test.

Trucks submitted to gruelling twelve hour non-stop Run.

A General Motors Truck, powered with the Buick Master Six motor, recently underwent and successfully withstood the underwriters' standard twelve hour test as the motive power for a 500 gallon capacity American - La France fire pump.

This test is naturally the most severe try-out imposed in the automotive industry, for life itself depends to a large extent on the dependability of fire-fighting equipment.

The motor was tested indoors, placing a tremendous strain on the heating apparatus of the motor. For twelve consecutive hours it drove the pumps that delivered 500 gallons of water per minute at a pressure of 120 pounds per square inch, for six hours, 250 gallons per minute at a pressure of 200 pounds per square inch; for three hours and 167 gallons per minute at a pressure of 250 pounds per square inch, for the remaining three hours.

The slightest mishap — a carburator adjustment, a new spark plug, or any such minor repair, and the engine would have been disqualified. In the twelve hours, the Buick motor turned over its crankshaft approximately 1.600.000 times. this is equivalent to driving a heavy truck 420 miles in twelve hours, or 35 miles an hour.

No truck in actual service would ever be required to deliver such service. In power, the engine delivered as much as would be required to propel a fully loaded two ton truck up a 6% grade for 206 miles, or 12½ miles vertically.

These trucks can be inspected at the show room of the distributors "El Automovil Americano" Egon Gerstl & Co. where further details will gladly be given without obligation.

Het S. S. „Cottica."

Het S. S. "Cottica" dat hier Zondagmorgen voor 't eerst binnen kwam, beteekent een nieuwe triomf voor de Nederlandsche industrie en voor de vooruitstrevende activiteit van de K. N. S. M. Wij kunnen niet anders dan de Koninklijke Nederlandsche Stoomvaart Mij met dit nieuwe stoomschip feliciteeren.

Ofschoon kleiner van afmetingen, stelt het nieuwe schip, ook volgens het oordeel van de bemanning, wat inrichting betreft, zelfs de Colon-liners in de schaduw.

Zondagmiddag had er een druk bezochte receptie aan boord plaats, gedurende welke wij overvloedig gelegenheid hadden het schip van boven tot beneden te zien en te bewonderen.

Het schip is in zijn inrichting nagenoeg geheel geëlectrificeerd: electrische mistfluit, overal electrische klokken, geregeerd vanuit de „moederklok", in de keuken zoo goed als alles electrisch, in alle klassen electrische waaiers. Dat de eerste klasse, wat salons en hutten betreft, uitmunt door fijnen smaak, is als van zelf sprekend. Wat echter niet van zelf spreekt, en wat wij op geen andere booten in die mate hebben aangetroffen is, dat er een heel bijzondere zorg besteed is aan de tweede en derde klasse. De tweede klasse heeft zelfs haar eigen salons met schrijftafels en piano, terwijl de derde in geheel haar inrichting, ook wat de hutten betreft, er allerkeurigst uitziet. Welk een verschil met de andere booten. Ook voor de matrozen is er goed gezorgd; - een eigen schoftlokaal, tevens eetzaal, en hutten voor vier man met eigen ledikant en hangkast; bovendien een eigen bibliotheek voor het scheepsvolk.

Voor de kinderen is er een speciale eet- en speelkamer, geheel in echt kinderlijken stijl ingericht.

Bijzondere vermelding verdient nog de geheel modern ingerichte koelkamer. Niets is er gespaard om den passagiers het verblijf aan boord zoo prettig en gemakkelijk mogelijk te maken. Een blik op de kaart die de gemaakte route aanwijst, overtuigde ons, dat het schip geregeld tusschen de 12 en 13 mijl per uur geloopen had.

De ontvangst aan boord door kapitein van der Graaf was allerhartelijkst en het gezelschap amuseerde zich kostelijk.

Onzen beleefden dank aan den Hoofdagent der K. N. S. M. alhier voor de vriendelijke uitnoodiging.

En voor kapitein van der Graaf en zijn mooi schip een voorspoedige reis.

Het a.s. vertrek van Mr. Brantjes.

Wij lezen in De Telegraaf van 8 October:

„Amsterdam, 8 Oct. — Dezer dagen meldde een der Haagsche bladen, dat de gouverneur van Curaçao, Mr. N. J. L. Brantjes, die, gelijk met weet, zijn verlof te Haarlem doorbrengt, binnenkort naar Curaçao zou vertrekken, evenwel alleen om eenige loopende zaken af te doen. Volgens het blad zou de gouverneur dan het voornemen hebben spoedig eervol ontslag aan te vragen. Mr. Brantjes deelde heden onzen Haarlemschen correspondent mede, dat bedoeld bericht geheel uit de lucht gegrepen is. Wel vertrekt hij 11 November a.s. weer naar Curaçao, doch alleen met het doel zijn ambt van gouverneur weer te hervatten."

De Residentiebode houdt echter aan hetgeen hij schreef vast.

„Op ons bericht, zegt hij, omtrent den gouverneur van Curaçao, zegt de *Maasbode*:

„In departementale kringen, waar wij ons om informatie dienaangaande wendden, is echter van een voorgenomen ontslagaanvrage van den gouverneur niets bekend.

„Dat mevr. Brantjes hier te lande achterblijft behoefde, zoo zeide men ons, allerminst verwondering te baren, daar zij moeilijk tegen het klimaat in de West kan en daar dientengevolge langen tijd is ziek geweest."

Vindt onze Rotterdamsche collega het eigenlijk zelf niet een beetje naief wat zij hier meedeelt? Verbeeld u, dat de „departementale kringen" ons bericht eens bevestigden...

Waarlijk, die moeite had de *Msbd.* zich gerust kunnen besparen.

De tijd zal nu wel leeren, wie gelijk had, de *Res. bode* of de departementale kringen, die zich van den domme *moeten* houden..."

Intusschen hebben wij dezer dagen uit zeer goede bron vernomen, dat ook mevr. Brantjes mee naar Curaçao zal terugkeeren.

In Den Haag echter wordt reeds tamelijk algemeen de opvolger van mr. Brantjes bij name genoemd.

Reisplan van de „Hertog Hendrik".

Voor het bezoek aan de Koloniën, dat door Hr. Ms. „Hertog Hendrik" zal worden gebracht, welke bodem eenige maanden in de West-Indische Koloniën zal gestationneerd worden, is het volgende reisplan vastgesteld:

2 November 1927 vertrek van Willemsoord naar Ponte Delgado; 9 November aankomst te Ponte Delgado; 12 November vertrek naar St. Thomas; 22 November aankomst te St. Thomas; 25 November vertrek naar Curaçao; 27 November aankomst te Curaçao. Van 27 November tot 7 December verblijf te Curaçao; van 7—23 December Beneden Windsche Eilanden; van 23 December tot 3 Januari 1928 weder te Curaçao; van 3 tot 17 Januari Boven Windsche eilanden; 17 tot 21 Januari opnieuw te Curaçao, 21 Januari vertrek naar Barbados; 24 Januari aankomst te Barbados; 25 Januari vertrek naar Trinidad; 30 Januari aankomst te Trinidad; 3 Februari vertrek naar Paramaribo; 6 Februari aankomst te Paramaribo; 22 Februari vertrek naar St. Vincent; 2 Maart aankomst te St. Vincent; 4 Maart vertrek naar St. Cruz (Teneriffe), 8 Maart aankomst te St. Cruz (Teneriffe); 12 Maart vertrek naar Willemsoord; 20 Maart aankomst te Willemsoord.

„Naar wij vernemen zegt de Surstaat de kruiser „Hertog Hendrik", welke op het eind van het jaar wordt verwacht, onder bevel van den heer C. C. Kayser, die als luitenant ter zee tweede klasse deel nam aan de tweede expeditie Eeilerts de Haan (naar den Corantijn.)

Gelijk bekend overleed kapitein Eeilerts de Haan op deze reis, waarna de heer Kayser de leiding overnam en de expeditie tot een goed einde bracht.

De lezer herinnert zich ongetwijfeld nog, dat de expeditie-Stahel het vorige jaar dit graf bezocht en er een steen op plaatste.

„Goodyear" Voetbalwedstrijden.

Op Zondag 13 No . a.s. zal op het terrein „MUNDO NOBO" de finale wedstrijd gespeeld worden om het „GOODYEAR" Standbeeld tusschen de Vereenigingen *„Asiento"* en *„R. C. C."* des namiddags ten 4 ure. Daar beide Vereenigingen over een goede ploeg beschikken, zal het er zeker spannen wie van de twee de overwinning zal behalen. De elftallen zijn opgesteld als volgt:

ASIENTO:

Euwe
Lamby — Mali
Janknegt — De Wolf — De Vos-Burchart
Schuitemaker — Hagendoorn — Le Fevre — De Vries — Den Blanken

R. C. C.:

Broekman — De Castro — Exom — Prince — Vos
Hollander — Correa — Hollander
Martijn — Schlag
De Windt

Zoo men ziet zijn beide elftallen volledig, dus met andere woorden:

Er zal weer een spannende wedstrijd te zien zijn op het „MUNDO NOBO" terrein. De wedstrijd zal opgeluisterd worden door de Muziekvereeniging „EXCELSIOR". Dus allen naar „MUNDO NOBO" toe.

✠

Heden overleed tot onze diepe droefheid na een langdurig en zeer smartelijk lijden, meermalen voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden, onze innigge liefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder, Mevrouw de Weduwe

Elisabeth Johanna Kuijpers- van Zijl

Lid van de Derde Orde van den H. Dominicus, en van de Congregatie van O. L. Vrouw van den H. Rozenkrans, in den ouderdom van ruim 71 jaren.

Curaçao, Rotterdam } *19 October 1927.*

E. J. van Zijl- Kuijpers
A. H. van Zijl
en Kinderen.

Zeilvaart

gedurende de maand Oct.. 1927

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar:*	
Amuay	1	Aruba	30
Aruba	29	Bonaire	51
Barbados	1	Bov. Eilanden	1
Bonaire	48	Barbados	1
Bov. Eil.	1	Guanta	3
Guanta	3	Haiti	1
Haiti	1	La Vela de Coro	25
Kingston	1	Maracaibo	6
La Vela de Coro	21	Pto Cabello	30
Maracaibo	6	Pto Rico	1
Mayaguez	1	Rio Hacha	1
Pto. Cabello	20	Santo Domingo	4
Pampatar	1		
Rio-Hacha	1		
Sto Domingo	6		
St. Vincent	1		
San Juan	1		
Tucacas	12		
Total	155	Total	154

STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand Oct. 1927 aandeden, met de vermelding van hun gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M^3.			INHOUD IN M^3.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Oct. 1927	155	31.509	28.360	347	3.234.997	1.793.473
Vorige maanden	1.391	327.548	294.094	2.710	24.461.739	13.783.060
Totaal	1.546	359.057	322.454	3.057	27.696.736	15.576.533

N. B. Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Officieele Berichten.

van de vorige week.

Aan den onderwijzer 3de klasse C. W. Doesberg is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit zijne betrekking verleend.

Aan den tijdelijk agent van politie 2e klasse alhier F. M. Sebastiana is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Carlos van Thijs Coronel is benoemd tot tijdelijk agent van politie 2e klasse.

De Gouverneur heeft bepaald, dat, met ingang van den 1sten Januari 1928 overal waar in de verordeningen en besluiten van Curaçao sprake is van „de Nederlandsche Pharmacopee", daaronder zal worden verstaan de Vijfde Uitgave der Nederlandsche Pharmacopee, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van den 4den Januari 1927 Staatsblad No. 1.

In de permanente pharmacopee commissie voor Curaçao zijn benoemd: de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst tot voorzitter, en de heeren M. de Veer Daal, apotheker en Ch. J. Samson, arts, tot leden.

De heer J. F. P. Hollander is benoemd tot ambtenaar van politie belast met het aan-en afmonsteren van scheepsvolk, varende op schepen van de Curacaosche Scheepvaart Maatschappij en op schepen, die aan de aanlegplaatsen van de Curacaosche Petroleum Industrie Maatschappij liggen.

Aan den vuurtorenwachter te Cerro Colorado op Aruba J. O. Croes is, op zijn verzoek eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend en Nicolaas Frank is als zoodanig benoemd.

Aan den hulpvuurtorenwachter op Bonaire L. P. Hart is, wegens ziekte drie weken binnenlandsch verlof verleend en Arnold Weyman is gedurende deze drie weken belast met de werkzaamheden van hulpvuurtorenwachter.

De Gouverneur heeft bepaald, dat de geneesheer alhier J. Benesch, bij verhindering van den officier van gezondheid, den militairen geneeskundigen dienst zal waarnemen.

van deze week.

Aan den schrijver ter Inspectie der belastingen alhier C. Winkel AJz. is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den telegrambesteller bij den post voor D. T. alhier W. H. M. Schotborgh is ontslag uit 's Lands dienst verleend en Eulogio Piar is benoemd tot telegrambesteller bij den post voor D. T. alhier.

Ch. H. W. van Thiel en J. Ch. Baarh zijn benoemd tot tijd. agenten van politie 2e klasse alhier.

De tijd. agent van politie 2e klasse J. Baart Leonora is uit 's Lands dienst ontslagen.

Aan den hulpkommies der belastingen alhier A. J. Tuynebreyer is, op grond van meer dan zes jaren onafgebroken dienst, twee maanden binnenlandsch verlof verleend.

De tijd. agent van politie 2e klasse J. Th. Monsanto is benoemd tot tijd. agent van politie 1ste klasse.

Aan den tijd. hulpkommies der belastingen op Aruba J. N. Wild is, om andere redenen dan ziekte, veertien dagen vrijstelling van dienst verleend, met vergunning dien tijd in Venezuela door te brengen.

Aan den roeier bij den loods- en quarantainedienst op Bonaire, Alexander Mackaya is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

West-Indische Gids.

Inhoud October 1927.

Curaçao en onderhoorige eilanden, 1816—1828 IV door Mr. B. de Gaay Fortman.

Remarks on an old vocabulary from Trinidad, bij Thomas E. Penard.

Van waar moet het water komen voor een waterleiding te Paramaribo, door Dr. J. W. Jenny Weyerman. Bibliographie.

De gouden Oost - en Westmedaille aan de N. V. Philips' Gloeilampenfabrieken.

Het uiteraard korte persbericht hieromtrent, strekkend tot algemeene kennisgeving, verdient nochtans voor onze leden eenige andere toelichting voor wat betreft de motieven welke bij deze toekenning en uitreiking van onzen Eere-penning aan de N. V. Philips' Gloeilampenfabrieken te Eindhoven, op Vrijdag 30 September l.l., voorgezeten hebben.

Men vindt die weergegeven in de toespraak welke bij die gelegenheid door den voorzitter der Vereeniging, den heer R. Zuyderhoff gehouden is tot het hoofd van genoemd bedrijf, den heer A. F. Philips.

Die rede luidde aldus;

Mijnheer Philips.

Het was bij de herdenking van het 25-jarig bestaan der Vereeniging „Oost en West", in Mei 1924, dat ingesteld is geworden een Eere-penning, de z.g. Oost en West medaille, die bestemd was om te worden toegekend, eenmaal in de 5 jaren of wanneer bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding zouden geven, aan wie zich bijzonder verdienstelijk gemaakt hadden ten opzichte van het doel der vereeniging: d.i. de versterking van den band tusschen Nederland en O. - en W.-Indië.

Het zal ongetwijfeld niemand bevreemden dat de vereeniging „O. en W." aan uwe vennootschap dien Eerepenning heeft toegekend, want „bijzonder verdienstelijk" geeft nog maar flauw weer wat door U met uwen staf van medewerkers werd bijgedragen om dien eeuwenouden band nauwer toe te halen.

Nadat de hier gevonden mogelijkheid van mondelinge gemeenschap met de overzeesche gewesten onzen rechtmachtigen nationalen trots en de verbazing van het buitenland gewekt had, is er, toen voor eenige maanden, H. M. onze geëerbiedigde Koningin vanaf deze plaats Hare onderdanen in O. - en W.-Indië heeft toegesproken, als „een rilling door het land gegaan", maar dan één rilling van blijdschap en ontroering.

En de techniek schrijdt voort... Ik spreek „ein groszes Wort gelassen aus", Maar hoe ook zich alles nog ontwikkelen zal, het uitgangspunt was hier, en de beteekenis ervan voor de toekomst is nauwlijks te schatten, zelfs door U mijnheer Philips, mag ik er wel bij voegen.

Gij met uwen prachtigen staf, waarvan ik — zeker van uwe instemming — de heeren Numans en van der Poll met name noem, Gij met dien staf hebt in het verkeer met de Ned. gewesten van overzee een nieuw element gebracht van de allergrootste waarde, de kern als 't ware van een inniger samenleving en samenstuwing, waarin voor de menschelijke stem de afstanden overbrugd zijn.

Wat hier door den arbeid van Ned. technici, onder Uwe leiding tot stand kwam, heeft de Vereeniging „O. en W." aanleiding gegeven aan de N. V. Philips' Gloeilampenfabrieken den gouden Eere-penning van de vereeniging toe te kennen, en het is mij als Voorzitter dier vereeniging een bijzonder voorrecht aan U Mijnheer Philips, als hoofdleider van dat grootsche bedrijf dien Eere-penning te mogen ter hand stellen, als een bewijs onzerzijds van hulde en dank.

De heer Philips daarna het woord nemend, betuigde zijn groote erkentelijkheid voor het fraaie geschenk met de toepasselijke inscriptie in rijm (1) en gaf daarna een uiteenuitzetting van den stand van zaken op radio-gebied in het bedrijf onder zijn beheer, op de in den laatsten tijd verkregen resultaten van welke H. M. de Koningin zich te dezer plaatste overtuigd had en ook van die welke binnenkort te verwachten zijn, doordat aan de financieele eischen voldaan zijn welke een radio-installatie in wording (te Huizen) met zich brengen. Door deze zal het n.l. mogelijk gemaakt worden, vermoedelijk over een half jaar, om voordrachten, redevoeringen, concerten e.d. geregeld ten gehoore te brengen van het Indisch publiek.

Spr. besloot met zijn voldoening kenbaar te maken over de medewerking welke hij aldus kon verleenen aan het doel der Vereeniging „Oost en West", de versterking van den band tusschen Nederland en zijn Overzeesch gebied. K. W.

(1) Op de voorzijde van den Eerepenning staan in 't rond deze woorden: *Ter versterking van den band tusschen Oost en West*; aan de achterzijde in het midden deze woorden:

Meester der radiophoon,
Geen steekt u naar de kroon.
Philips, Gij bindt het best
Neerland met Oost en West.
30 - 9 - 1927

BUITENLAND.

De toestand in Mexico.

Over den onmeedoogenden strijd tegen de katholieken in Mexico wordt uit de gelijknamige hoofdstad van dat land aan de *Reichspost* van Weenen geschreven:

„Florentine Alvarez, die door de bondstroepen in het hoofdkwartier van de Liga voor de verdediging des geloofs te Leon gevangen genomen is, is zonder verhoord te zijn, doodgeschoten.

Ongeveer veertig andere mannen en vrouwen werden gevangen genomen en in hun tegenwoordigheid werd de terechtstelling van Alvarez voltrokken.

Onder de gevangenen bevond zich de secretaris van de liga, Pedro Vargas, de broeder van Salvador Vargas, die reeds in Januari den marteldood gestorven is.

De te Leon gevangen genomen vrouwen werden weer vrijgelaten, de zeventien mannen werden naar de gevreesde gevangenkampen op de Maria-eilanden gebracht, ofschoon Calles onlangs „beloofde," de gevangen katholieken vrij te laten.

Andere berichten uit Mexico, over verschrikkelijke bloedige gebeurtenissen, melden, dat te St. Juan, in den staat Jalisco, Anselmo Padilla ontzettende martelingen moest verduren. Hij werd door de bondstroepen in hechtenis genomen, toen hij op zijn boerderij juist bezig was een koe te melken. De beulen sneden hem met een oud mes den neus af. Vervolgens trokken zij hem huid en vleesch van het gelaat, omdat hij niet: „Lang leve Calles!" wilde roepen. Ten slotte trokken zij hem de huid van de voetzolen en dwongen hem in dezen toestand met hen naar het kamp te gaan. Onderweg viel Padilla dood neer. Zijn lijk liet men eenvoudigweg liggen.

De aanhoudingen zijn zonder tal. Onlangs werd Edmondo Belmonto, eigenaar en uitgever van een katholiek dagblad *La Controversia*, dat verscheidene maanden geleden verboden werd, gevangen genomen. Hij wordt er van beschuldigd voorlichtingslectuur voor katholieke lezers gedrukt en verspreid te hebben.

Voorts werd de advocaat Joseph Eliziade, de voorzitter van de Mexicaansche vereeniging voor Katholieke jonge mannen, in hechtenis genomen. Het officieele bericht hieromtrent luidt: Eliziade is schuldig aan de ondersteuning van de opstandige beweging, welke geleid heeft tot een opstand in El Alto, waarvan een advocaat, Flores genaamd, de ziel was. Deze is kort daarop doodgeschoten.

Vier priesters, Zenon Pacheco, Gregorio Martinez, Raphaël Moreno en Faustino Reyes, allen van Pueblo, werden kort geleden door de bondsautoriteiten gevangen genomen wegens „deelname aan het oproer," hetgeen bestond in het geheim opdragen van H.H. Missen in een particulier huis.

Ondanks alle verzekeringen van Calles, is de behandeling der gevangenen uitermate slecht.

Het blijft voortdurend onrustig in dat ongelukkige land, ook in het leger. Vijfhonderd soldaten van het garnizoen kwamen te Mexico in opstand. Zij verlieten de hoofdstad, zoogenaamd om een beweging tegen de herkiezing van Obregon, een beweging die geleid wordt door de generaals Arnulfo Gomez en Francisco Serrano, beiden candidaten voor het presidentschap, die sinds vermist werden. Hoewel van verschillende zijden beweerd wordt, dat er onrust onder de troepen heerscht, wordt in regeeringskringen verklaard, dat gunstige berichten binnenkomen. Sindsdien is generaal Serrano in een gevecht gevangen genomen en gefusileerd. Gomez is over de grenzen naar Guatemala kunnen vluchten.

* * *

Wat de verkiezingscampagne betreft, wordt bericht, dat de volgende candidaten eraan deelnemen: Arnulfo Gomez voor de nonreëlectionisten, d. i. de tegenstanders der herkiezing van een oud-president. Dan gen. Obregon voor de Agrariërs; hij heeft een manifest uitgevaardigd voor hatelijke uitvallen tegen de Kath. Kerk en de Amerikaansche bankiers — bien étonnés de se trouver ensemble!

Alvaro Obregon is erger dan Calles; hij is listiger en zoo mogelijk nog gewetenloozer. In zijn program staat „gewetensvrijheid"; maar hij eischt van de ministers: „absolute eerbiediging van de bepalingen, door de wet gesteld", en men weet, wat dat in Mexico beteekent. Hij is al eens president geweest, en één der hoofdpunten van zijn vroeger revolutionnair program was: „geen herkiezing van een president." Maar geen nood: dat is een half jaartje geleden op zijn instigatie veranderd door een amendement op de hoogheilige en onaantastbare Constitutie van 1917. Obregon heeft het leger achter zich, altijd de krachtigste politieke steun in Mexico.

Gomez heeft zich uitgesproken voor „godsdienstvrijheid"; hij beantwoordt dus meer aan de wenschen der Katholieken en heeft ook eenigen aanhang in het leger. Serrano was niet populair en had een slechte reputatie; hij was een beschermeling van Calles en werd beschouwd als de candidaat van Morones, minister van Handel, Industrie en Arbeid. Beiden zijn creaturen der revolutie en staan moreel niet hoog; er ware dus niet veel goeds van hen te verwachten.

Eindelijk is er nog de de candidaat José Vasconcélos, een radicale windhaan: een spion in 't politieke spel.

Het pikante in deze geschiedenis is, dat een van deze mannen wel eens door Calles en Morones gesteund konden worden, om Obregon te slaan; en dat die candidaat — wat volstrekt niet onwaarschijnlijk is — te voren met Obregon een geheime overeenkomst zal hebben gesloten, zoodat deze dan toch de macht in handen krijgt.

Wat de kerkvervolging betreft, is ons van absoluut betrouwbare zijde de mededeeling geworden van een echt satanische manipulatie, door de Mexicaansche godsdiensthaters toegepast.

Verscheidene geestelijken zijn in de gevangenis door hun vervolgers kunstmatig geïnfecteerd met schandelijke ziekte, om daarna tot voorwerp van schijnbaar gegronde lastering te dienen. Als nu iets den duivelschen godsdiensthaat der Calles-partijgangers overtuigend bewijst, is het deze helsche uitvinding. 't Onteigenen van kerkelijke bezittingen kan misschien nog zijn ingegeven door den wensch, ze ten bate van 't volk aan te wenden; maar deze menschonwaardige praktijk kan geen enkel doel hebben dan het verachtelijk maken van Kerk en Godsdienst, en demonstreert onomstootelijk den geest, waaruit heel de Mexicaansche Kerkvervolging is geboren: 't is een uitbroedsel der hel.

J. P.

J. D. Capriles en Echtgenoote hebben het genoegen hierbij mede te deelen de verloving van hun dochter

Ena

met den Heer

Donald Capriles

Curaçao den 3den November 1927

Receptie op Zaterdag den 12den dezer om 8.30 p. m. ten huize „Vredewijk", Penweg 32.

Manrique Capriles en Echtgenoote hebben het genoegen hierbij mede te deelen de verloving van hun zoon

Donald

met Mejuffrouw

Ena Capriles

Curaçao den 3den November 1927.

J. D. Capriles en Echtgenoote,

HOPEN HUN

ZILVEREN BRUILOFT

te vieren, op Zaterdag den 12den dezer, en ontvangen gaarne hunne vrienden 's avonds om 8.30 ten huize „Vredewijk", Penweg 32

Curaçao den 3den November 1927.

Eenige kennisgeving. 2—2

Fransche politiek.

Het onderhoud, dat de kort geleden in Nederland verblijvende leider der „Action française," de heer Leon Daudet, met een aantal journalisten in het hotel des Indes te 's Gravenhage heeft gehad, is typeerend voor de organisatie, waarvan hij vooral het hoofd is. Typeerend ook voor de gezindheid, welke nog altijd een groot aantal Franschen ten aanzien van den regeeringsvorm bezielt. De heer Daudet verklaarde niet over politiek te willen spreken, en hij maakte de niet geheel onjuiste opmerking, dat vreemdelingen elkanders politiek moeilijk kunnen begrijpen. Maar hij sprak toch zeer veel en zeer levendig over politiek en al wat daaraan vastzit.

Hij veroordeelt de democratie en den republikeinschen staatsvorm, en verheerlijkt de monarchie, maar dan een monarchie, zooals hij die opvat.

En hij verzet zich — hoewel hij zich als practiseerend zoon der Kerk belijdt — tegen hetgeen hij de inmenging van het Vaticaan noemt, waarmede hij dan de veroordeeling van de „Action française" op het oog heeft. Ook in gemengde quaesties, zeide hij, gehoorzamen wij den Paus, wanneer de essentieele belangen van den Staat daardoor niet benadeeld worden. En hij voegde daaraan toe: Het Fransche volkskarakter blijft zich steeds kanten tegen elke inmenging van het Vaticaan in de inwendige politiek van Frankrijk.

Het is een oude, maar steeds weer nieuwe dwaling, welke hier tot uiting komt. In de inwendige politiek van Frankrijk mengt het Vaticaan zich niet.

Maar het heeft ervoor te waken, dat de rechten der Kerk niet in 't gedrang komen, dat geen ideeën ingang vinden, welke in strijd zijn met de katholieke leer en niet door de zonen der Kerk een leiding wordt gevolgd, welke met de beginselen, aan die leer ontleend, in strijd komt. Ook heeft Rome er steeds tegen gewaarschuwd, dat men, wat maar al te zeer en al dikwerf is geschied, den godsdienst vereenzelvigt met een bepaalden regeeringsvorm, in dit geval de monarchie.

Het ging niet aan de Kerk te betrekken in den strijd tegen de Republiek, en als stormram te laten gebruiken door hen, die een anderen regeeringsvorm nastreefden. De katholieke zaak heeft van deze betreurenswaardige vermenging maar al te veel nadeel ondervonden, en de dwaling, welke op dit punt bij vele katholieken bestond, was te wonderlijker in een land als Frankrijk, waar de monarchie toch zeker niet altijd in pais en vree met de Kerk heeft geleefd en meermalen het Pausdom in groote moeilijkheden bracht en daaraan kommervolle dagen bereidde.

De dienst en de toepassing der katholieke beginselen eischte, zoowel in Frankrijk, als in andere landen, de eenheid der katholieken. En daarom was het in het belang der beginselen, in het belang der katholieke zaak, dat de tweedracht, ontstaan door het gewist over den regeeringsvorm, een einde nam, en het hoogtij vierend anti-clericalisme kon worden weerstaan. Leo XIII z. g. heeft, reeds bijna veertig jaren geleden, getracht de Fransche katholieken daartoe te brengen. Eerst indirect in zijn Encyclieken en later rechtstreeks in zijn Onderrichtingen wees de groote Pontifex er hen op, dat de Kerk niet aan een bepaalden vorm van Staatsbestuur gebonden is; en tevens gaf Hij hun te verstaan, dat de katholieken, teneinde de aangevallen en bedreigde rechten van godsdienst en Kerk behoorlijk te kunnen verdedigen, niet hunne krachten moesten verspillen in onderlingen strijd over louter politieke, of dynastieke quaesties. Op constitutioneel terrein hadden zij zich aaneen te sluiten, ten einde positieven arbeid te kunnen verrichten en goede resultaten te bereiken.

De vermaningen van den Paus vonden echter niet die algemeene instemming en medewerking, welke men had mogen verwachten. De eensgezindheid der katholieken bleef uit en evenzoo hunne organisatie, steunend op een principieel program. Alleen het anti-clericalisme plukte daarvan de vruchten. Het kon zich voortdurend handhaven aan het bewind, en dat in een land, dat nog altijd tot de katholieke landen heet te behooren. De rechten der Kerk konden worden miskend, hare belangen verwaarloosd, aangetast en bedreigd. En zoo is het gebleven tot op den dag van heden. Een katholieke meerderheid in het Parlement en een katholiek ministerie op de regeeringsbanken heeft Frankrijk in al die jaren nooit gekend. Er konden uitzonderingswetten worden gemaakt tegen de Congregaties en het geestelijk gewaad mag in de school niet worden gedragen. En intusschen blijven tal van katholieken, blijft ook een organisatie als de Action française zich blind staren op een enkel punt: het herstel van den monarchalen regeeringsvorm. De erfelijke monarchie is het eenige middel, om de nationale eenheid te handhaven, zeide de heer Daudet tot de journalisten in den Haag. De geschiedenis leert echter, juist in Frankrijk, wel iets anders, en geen redeneering, hoe spitsvondig en paradoxaal ook, maakt dit ongedaan. *Ctm.*

De Economische Toestand in de Ver. Staten.

Aan een dezer dagen verschenen Fransche publicatie over de Ver. Staten zijn ontleend de volgende gegevens:

In tien jaren tijds zijn de deposito's bij de banken en op de spaarbanken verdubbeld; het aantal inleggers is drie maal zoo groot geworden. In 1912 beliep het geheel der levensverzekeringen een half milliard dollars. In 1925 was dat bedrag geklommen tot 60 milliard.

Er waren in 1910 300.000 houders van aandeelbewijzen van spoorwegen. Thans zijn er 966.000. Voor een groot deel zijn dat ambtenaren der spoorwegmaatschappijen. Ook in tal van andere nijverheids-ondernemingen zijn veel aandeelen in handen van arbeiders. Er zijn 630.000 personen geinteresseerd in de telefoonmaatschappijen. Bij de United States Steel Corporation zijn er op 159.000 aandeelhouders 50.020 gesalarieerden dier maatschappij zelf. Bij de Bethleem Steel Cy, zijn er op de 49.497 aandeelhouders 14.000 gesalarieerden der onderneming zelf.

Vóór den oorlog schatte men het aantal van houders van titels (aandeelen, etc.) op 4.400.000, in 1923 op 14.400.000, bezittend een kapitaal van 71.5 milliard.

Wel een gansch ander beeld dan Marx van de ontwikkeling van het „kapitalisme" schetste! Marx fantaseerde, al noemde hij zijn fantasie „wetenschap". In Amerika ziet men feiten. Natuurlijk zeggen wij niet, dat die ontwikkeling steeds zoo voort zal gaan, schrijft „Patr." Wij willen niet in de fout van Marx vervallen en over een verre toekomst spreken. Het is heel goed mogelijk, dat het straks ook met Amerika bergafwaarts zal gaan. Ook daar neemt de ontkerstening toe en zijn er enkele verschijnselen te constateeren, die op een nadere decadente periode wijzen.

Evenwel zijn de Vereenigde Staten nauwelijks in het bezit van socialisten en communisten. De socialistische arbeiderspartij heeft thans, naar gemeld wordt, nog geen 30.000 leden. En dat op een bevolking van 115 millioen. Communisten zijn er slechts 11000. En dan is er nog een groep van 30.000 personen, die men min of meer met het N. A. S. ten onzent zou kunnen vergelijken. Uiterst kleine getallen op de groote bevolking. Het Amerikaansche Vakverbond, dat 3½ millioen leden telt — op zich zelf ook slechts een bescheiden cijfer — moet van het Europeesche socialisme niets hebben.

Met conclusies willen wij voorzichtig zijn. Maar toch geeft het te denken, dat in een hoog-kapitalistisch land de ontwikkeling der bedrijfsconcentratie samengaat met kapitaalverspreiding. Eveneens, dat in dat land het socialisme geen voedingsbodem vindt. Voor zoover het nog aanwezig is, dankt men het aan de Europeesche immigranten. Maar ook onder hen houdt het geen stand.

Bekendmaking.

De wnd. Procureur-Generaal in Curaçao maakt hierbij bekend, dat het tot nader aankondiging verboden is met motorrijtuigen of andere vervoermiddelen:

1o. de Lombokstraat, komende zoo wel van de Penstraat als van de Oranjestraat, in te rijden;

2o. de Prinsenstraat, komende van de Columbusstraat, in te rijden; en

3o. de Belvedérestraat, komende van de Frederikstraat, de Trapsteeg of de Hendriksteeg, in te rijden.

Curaçao, den 29n October 1927.

De wnd. Procureur-Generaal,

1—3 C. S. GORSIRA.